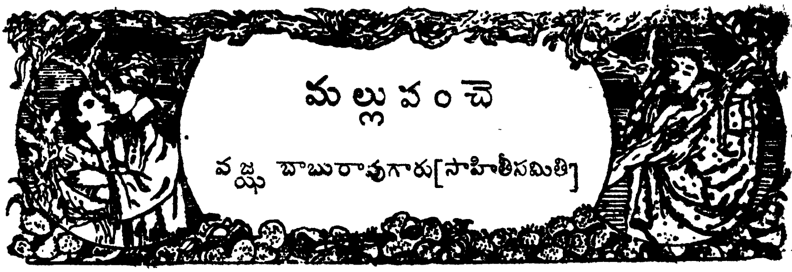

మల్లు పంచె

వజ్ఝ బాబురావుగారు [సాహితీసమితి]

తె నాలిలో అన్నివిధాలా సౌఖ్యమేకాని దోమలబాధ విపరీతం. చుట్టూ మూ
ని. భూములున్న డెల్టాగ్రామాలన్నింటిలో
యిదారు నెల్లో దోమల బాధతప్పదు కాని
ండ మండిపోతూ వడగాలి వీచేరోజుల్లో
ాడా దోమలబాధ ఉంటుంది తెనాలిలో.
క నే చెప్పబోయేది శీతాకాలంలో ఒకనాటి
ంగతి.

వంబరు నెలలో అయిదారు రోజులు
ుసురుపట్టింది. చలిబాధకుతోడు దోమల
ాధ. ఆ రాత్రి అంతా దోమలతో కుసుకు
పట్టిందంటే వట్టు. ఏకాదశి అయినా బాగుం
డేది, జాగారం కలిసివచ్చేదని అనుకున్నా.

తెల్లగా తెల్లవారింది. గొల్లది పాలుపొయ్య డానికి వచ్చింది. "ఇవాళ గుంటూరు వెళ్లుతారా ఇక్కడే ఉంటారా? మధ్యాన్నం కాఫీకి పాలుపోయించుకో డానికి" అని మాఆవిడ అడిగింది. రగ్గుగట్టిగా ముసుకు పుట్టుకుంటూ "వెళతా" అన్నాను. పాలుపోయించుకొని మాఆవిడ ఇంట్లోకి వెళుతూ "కాఫీ తయారవుతున్నది. లేచి ముఖం కడుక్కుందురూ" అన్నది." సరేలే అన్నాను.

* * * *

"అబ్బాయి, కాఫీ చల్లారి పోతున్నది తాగరా? కాఫీ తయారుచేసి ఇంకావస్తావు, ఇంకావస్తావని వంటఇంట్లో కనిపెట్టుకుని కూర్చుంటే ఏవో పాడు ప్లానులు ముందరేసుకు కూర్చున్నావు. మహాఇల్లు కట్టించేవాడికన్నా తగదు. ఇప్పుడా ప్లానుకేం తొందరొచ్చింది" అని మా అక్క కాఫీకప్పు సాసరు తెచ్చి నాబల్లమీద పెట్టి అక్కడపడిఉన్న ప్లాన్లుచూస్తూనిలబడ్డది. తెనాలిలో నేకొన్న చిన్న స్థలములో చాలా అందంగా అన్ని వసతులతోటి చిన్న ఇల్లు కట్టించాలని అప్పటికి ఎంతలేదన్నా ముప్పై ఏరలపై ప్లానులు వేసినట్లు వేశా. ఏ ప్లానులో చూచినా వంటయింటిదగ్గరేవచ్చింది చిక్కు. పూర్వాచార ప్రకారం వంట యిల్లు కుడిప్రక్కగా ఉండాలట. దానిప్రక్కనే భోజనాలగది ఉండాలట. దక్షిణపువైపున వంట ఇల్లువేస్తే భోజనాలగదిలోకి దక్షిణపు గాలి రాదు; భోజనాలగదికి ఉత్తరవైపున వంట ఇల్లుఉండరాదు. భోజనాల గదిదక్షిణానికేకట్టి వంటఇల్లు దానికి పడమరగాకట్టబడదామాఅంటే ఇక అటు స్థలంలేదు. అదీ చిక్కు! ఏదోరకంగా ప్లాను సవరించి వంటయిల్లు కాకితం మీద ఏర్పరిచా. పొయిలు పడమరముఖంగా ఉండాలి; అదోచిక్కు! "పొయిలు ఇక్కడ ఉండొచ్చునా?" అని పెన్సిలుతో చూపించి, "నీ కలా తెలియదు. వ్రాసిచూపిస్తేనేకాని" అని మహా ఉత్సాహంతో టీపైన్యూవ్ డ్రాయింగు బోర్డు

మీదికి లాగి సెల్ఫ్ పై క్వార్ కోసం ప్రక్కకు వంగి[illegible] ఉన్న టీసైక్వార్ కాఫీ కప్పుకు తగిలి [illegible]ందపడి భళ్లున పగిలింది. నా కడుపు లోకి పోవాలసిన కాఫీ క్రింద కాలువకట్టి అక్కడపడి ఉన్న రెండుమూడు ప్లాన్లను తడిపి ధ్వంసంచేసింది. పనికిరాని ప్లాన్లే కదా పాడయిపోయినా మానేనని "కాఫీ పట్టుకురాగానే తాగినట్టయితే కాఫీ కడుపులోపడేది; ఎంతో సరదాగా కొనుక్కున్న చైనాకప్పు పగిలిపోకుండా ఉండేదికదా; అయినా మన మేమిచేస్తాము. చైనా అంతటి దూర దేశంలో తయారుఅయి బహుదూరం స్టీమరు రైలు ప్రయాణాలుచేసి మాఇంట్లో ఈయేణ్ణర్ధమునుంచి ఉండి అనేకగాలన్ల కాఫీ నాగొంతులోపోసి చివరకిలా ఇవాళ టీసైక్వార్ తగిలి ముక్కలు కావాలని దానికి రాసిపెట్టి ఉంది కామాల్ను" అనే వేదాంతపు ధోరణిలో ఉండేటప్పటికి కాఫీప్రవాహం కాకితాల క్రింది నుంచి మళ్లీ కాలువరూపందాల్చి, రాత్రి చదివి బల్లమీదపెట్టిన "If winter comes"ఏలాగో క్రిందపడిఉంటే, దానికి ఎదురుతాకి చిన్న చెరువాకారం తాల్చింది. బంగారమంటి నావెలు పాడైందికదా అని ఛప్పునలేచి పుస్తకం తియ్యబోయినా. డ్రాయింగుబోర్డు నగైరాలు బల్లమీదజర్రిగి టేబిలులాంపును క్రిందికితోసేసినవి. చిమ్నీ గ్లోబు ముక్కలుముక్కలయినవి. అంతట నాకు ఎక్కడాలేని చికాకు వచ్చింది. చికాకుగా పెద్దగొంతుతో "కురవెధవకి ఇంగ్లీషునావెలుతో ఏంపని? చీకటితోనే ఏమిపుట్టి మునిగిపోయిందని బల్లమీది నుంచితీసి కిందపెట్టాడు. పిల్లవాడు కింద పారేశాడు. తీసి బల్లమీద పెట్టాలని తల్లికైనా ఆజ్ఞానం ఉండొద్దూ? నిక్షేపమంటి పుస్తకం కాఫీపడి తగలడిపోయిందా!" అని పుస్తకంతీసి ధోవతితోనే తుడుస్తున్నా.

టేబిలు లాంపు క్రింద పడ్డ చప్పుడు, నాపెద్దకేకలు విని పిల్లవాణ్ణెత్తుకుని మాఆవిడ గదిగుమ్మంలోకి వచ్చి, "అయ్యో ఇదేమిటండీ" అన్నది. "ఏమిటా నీమొఖం నామొఖమునూ! లాంపు కప్పు బద్దలైనవి. కాఫీపడి ఈపుస్తకం తగలడిపోయింది. కుర్రాడుకిందపడేస్తే పుస్తకం బల్లమీద పెట్టాలని తెలియదూ" అన్నా. "వేడి కాఫీ వంటిమీదపడితే కాస్తవళ్లు కాలొచ్చుగాని పుస్తకం కాల్తుందండీ; మీదంతా మరీ సోద్యం; కాస్త కాఫీపడ్డందుకేనా ఇంత కోపం. తుడిస్తేఅదే పోతుంది" అని సహజ సౌమ్యంతో అన్నది. ఆవిడ కనుకొలుకుల్లో అప్పుడు ఒక్కపిసరు చిరునవ్వుకూడా ఉన్నట్టు నాక్కన పడ్డది.

నాకు వళ్లు మండింది. కుర్రాణ్ణి గూబ కదలేద్దామా అన్నంత కోపంవచ్చింది. వాడికేసి తీవ్రంగా చూచాను. చేతిలో ఉన్నపన్నీరు పువ్వులు నాకు చూపిస్తూ, "లాల్లా, పూలు, పువ్వులు" అన్నాడు నవ్వుతూ. నాకు కించిత్తయినా కోపంతగ్గలా. "పుస్తకాలు కిందపడేసి తగలెయ్యటానికి, దొడ్లోపన్నీరు పూ లేరటానికి కాకులు కుయ్యగానే లేస్తావు" అంటూ ఉండగా కుడిచేతులోవున్న పువ్వులలోనుంచి ఎడమచేతి వేళ్లతో ఒకపువ్వుతీసి "లాల్ల కోత-

లాల్లా ఇంద" అని నామీాదికి విసిరి; "అమ్మ కోతి- అమ్మా ఇంద; బువ్వత్త కోతి- బువ్వత్త ఇంద" అని కిలారిస్తూ పువ్వులు పంచుతున్నాడు. అప్పటికి నాకు నవ్వువచ్చింది. ఆపువ్వులు పట్టుకున్న చెయ్యి ముద్దెట్టుకొని పువ్వులు వాసనచూచి "కాఫీ ఇంకా ఏమైనా ఉందా" అన్నా.

"మధ్యాహ్నం కాఫీ అక్కరలే దన్నారని పాలుకూడా పోయించుకోకపోతిని. మీా గిన్నెలో పోసి మిగతాది చల్లారిపోతున్నదని వదినా, నేను, అబ్బాయి, తాగేశాము. బజారుకు వెళ్లుతారుకదా అక్కడ తాగండి ఇవాళిటికి" అని పిల్లవాడిని మంచము మీాద దించి పగిలి క్రిందపడిఉన్న గాజు ముక్కలు పింగాణి ముక్కలు పోగుచేస్తూ, "ఎందు కీపింగాణిగిన్నెలు! వెండిగిన్నె అయితే పగిలిపోయేదా! ఆరురూపాయలు పెట్టి ఈకప్పు సాసరు కొన్నా నన్నారు. ఈముక్క లిప్పుడు ఆరుదమ్మిడీలు చేస్తయ్యా" అని అన్నది మా ఆవిడ.

"జపాను క్యూరోక్స్" షాపులో ఎంతో మోజుపడి కొనుక్కుని, సామాన్యంగా అందరిళ్లల్లోనలె మ్యూజియంలో ఉంచినట్టు అద్దాల బీరువాల్లో పదిలపరచకుండా వాడుకలో ఉంటే ఆట్టలై ఫ్లూతోడుగా వెళ్లుతున్నై అని ఉద్దేశపడి ఆకప్పు సాసరుతోనేతప్ప మరో ఇతర గిన్నెలతో కాఫీ తాగకుండా ఉంటే ఆరు రూపాయల గిన్నా అర్ధాన్నమై పోగా ఈ క్రాసు ఎగ్జామినేష నేమిటనిఅసహ్యాం వేసింది. పోనీ బజారుకయినా వెళ్లి కాఫీ తాగి వచ్చి తీరికగా స్నానము చెయ్యవచ్చు నని, వంకెమీాదున్న పర్టుతొడుక్కుని, పట్టుకండువా పైనవేసుకొని ఎఱ్ఱముఖమలువేసి కుట్టిన బర్మాజోడు కాళ్లకు తొడుక్కొని ఏదో పరధ్యానంగా బజారే నడచి వెళ్లుతున్నా.

కొంతదూరం వెళ్లేటప్పటికి కాలు బురదగుంటలోపడి జోడు బురదయింది. ముఖమలు జోడు అందమంతా ఒక్కనిమిషంలో మాయమై కోతి అయింది. అది కాలికి వేసుకొని ఎలాగా వెళ్లటమని ప్రక్కనే ఉన్న ఎరిగున్న వారింటి అరుగుమీాద విడిచి "ఆన కెవరన్నా పంపుతాను వాడి కివ్వండి" అని చెప్పి "ఏమిటి చెప్మా ఇవాళ. అన్నీ ఇలా తటస్థించినై" అని అనుకుంటూ వెళ్లుతున్నా.

"లేచిన వేళ్ల మంచిదిగా లేనట్టున్నది. ఇలాంటి అవక తవకాలు ఇంకా ఎన్ని జరుగుతయ్యో, కాస్త వళ్లుదగ్గర పెట్టుకు నడిస్తే మంచి" దని "మోటుగాఉంటుందని ఎవరన్నా అనుకున్నామానె"నని మల్లుపంచె కొంచముపైకిపట్టుకుని క్రిందచూచి అడుగులువేస్తూ వీథిములుపు తిరుగుతు న్నా. "బం""బం" అని హారను చప్పుడు, మోటారుమోత, పూటీగోతిలో నిలిచి ఉన్న బురదనీళ్లలోగుండా మోటారు చక్రం పోవటం, మల్లుపంచా పర్టు నేను బురద నీళ్లల్లో సగం స్నానంచెయ్యటం, ఒక్కనిమిషంలో జరిగింది. ఏం అనుకుంటే యేముంది! కావాలిసింది కాస్తా అయింది. "మానిసిపలు రోడ్డు లింతపాడుగా ఎందుకుంచాలి, మోటారునడిపే వాడు కొంచెము జాగ్రత్తగాచూసి తోలరాదా"అని గొణుగుకుంటూ పాడయిపో

యిన మల్లుపంచె ఇంకేం పాడవుతుందని దాంతోనే కాళ్లమీంది బురద బిందులు తుడుచుకొని పైకెగదోపి, పట్టుకనబడకుండా సిల్కు బాగా పైనకప్పుకుని బండిఏదైనా చూసి ఎక్కి ఇంటికి వెళ్లిపోదామనుకున్నా. చూపుమేరలో బండి ఏమీ కనబడలేదు. కొంచెముసేపు నిలబడితేనేగాని బండివచ్చేటట్టులేదు. "పది మంది చూచేటట్టు వీధిలో ఎందుకు నిలబడాలి, ఏకాఫీ హోటలులోకో వెళ్లితేఇంత కాఫీఅన్నా తాగొచ్చు. బండి కనబడగానే ఎక్కి ఇంటికి వెళ్లొచ్చు"నని కాఫీహోటలు లోకివెళ్లి ఒక మూలనున్న బల్లమీద కూచుని, ఇడ్లీ అట్టు యేమి అక్కరలేదని కాఫీమాత్రము తీసుకొని, వేడిగాఉంటే పెద్దగిన్నెలోది కొంచెముగా చిన్నగిన్నెలో పోసుకొని ఊందుకుంటూ తాగుచున్నా.

వెనకనుంచి రాయి మరికొందరు స్నేహితులు ఏదోగలభాగా మాట్లాడుతూ పకపక నవ్వుతూ కాఫీహోటల్లో ప్రవేశించారు. ఈఖంగారైన బట్టలతో వీళ్లకెందుకు కనపడాలి అని మాట్లాడకుండా తలవెనక్కు తిప్పకుండా అమూలనే నక్కి కాఫీకప్పుముఖం దగ్గరపెట్టుకుని కూర్చున్నా.

రాయి నన్ను చూడలేదనుకున్నా. కాని, కాలాంతకుడు హోటల్లోకి రాగానే నేనున్నట్టు గ్రహించి ఉండాలి. సరాసరి నేను కూర్చున్నచోటికివచ్చిబుజముమీదచెయ్యి వేసి గబగబకుదిలించి"ఏం స్నానం గీనం లేకుండా ఇలావచ్చావేం" అన్నాడు. ఆ కుదిలించటంలో నాఎడమచేతిలో ఉన్నపెద్దగిన్నెలో కాఫీఅంతా నాసిల్కుమీద పట్టుమీద పడి చర్మానికంటి వళ్లు చుర్రుమన్నది. ఇంటిదగ్గర కాఫీ ఏ నర్మాన్నో వళ్లు కాల్చలేదు కాని మరి ఇక్కడ తప్పిందికాదు. చుర్రుమనే టప్పటికి చివాలునలేచి కాలినచోట చేత్తో తముడుకుంటూఉండటంలో నాబట్టల అవతారం చూశాడు రాయి. ఫక్కుననవ్వి నూటయాభై ఎనిమిదోమారు నావిదేశవస్త్రధారణాన్ని నిందిస్తూ,"గ్లాసుగోమల్లు పంచెలు, ఇంగ్లీషు ట్వీల్లు షర్టులు, సిల్కుకండువాలు వేసుకునే వాళ్లకి బురదాపడక కాఫీపడక ఊరికేపోతుందూ" అని ఉపన్యాసం ప్రారంభించాడు ఖద్దరు ప్రచారకుడి లాగ.

ఇలాంటి అవస్థలో ఉండగానే వీడికి ఖద్దరు ప్రచారానికి సావకాశం చిక్కించుకోవాలా అని మనస్సులో అనుకుని "మీఖద్దరు మీద మోటారు బురద చిందగొట్టదా, కాఫీపడదా, వళ్లుకాలదా" అని ఏమేమో అన్నా కసి తీరేలాగ.

"అదికాదు" ఏమో అనబోతున్నాడు.

"అది కాదు లేదు, ఇది కాదు లేదు. ఇది ముందుచెప్పు; ఖద్దరుమీద బురద చిందదా? అదేంవాటరు ప్రూఫు, మడ్‌ప్రూఫు, ఫైర్ ప్రూఫా" అనివాదన లోనికిదిగా. ఖద్దరును వాటర్ ప్రూఫ్ మడ్‌ప్రూఫ్ ఫైర్‌ప్రూఫా అనేటప్పటికిరాయి తోకతొక్కిన తాచువలె లేచి కళ్లెర్రజేసి నాపైనున్న సిల్కుకండువా బలవంతాన లాగుతున్నాడు. నేనోపక్కా వాడోపక్కా లాక్కోవటంలో చినుగుతుందని దాన్ని విడిచిపెట్టా. నేను విడిచిపెట్టగానే

అతను కండువాను గబగబ చుట్టగా చుట్టు తూ "వెధవవిదేశిబట్టలు వాటర్ మడ్ ప్రూఫ్ కావని నీకిదివరకే తెలిసింది. ఫైర్ ప్రూఫ్కూడా కాదని ఇదుగో తెలుస్తుంది చూడు" అని మండుతున్న అట్లపెనంకింద పొయిలోకితోశాడు. అదివరకే జోరుగా మండుతున్న సరుకు కర్రల మంట నిమిషంలో సిల్కు నుకమ్మేసింది. నలభైఅయిదు రూపాయల కండువా ఇలా తగల వేస్తాడని నేను ఎన్నడూ అనుకోలేదు. హోటలులో వాళ్లంతా నిర్ఘాంతపోయి చూస్తున్నారు.

"రాయ్! నీకసి అంతటితో తీరిందా!" అని రుద్ధకంఠంతో అన్నా.

అతను పులివలె నామీది కురికి "కసి అంతటితో తీరుతుందనుకున్నా?" అని నాపట్టు గుండీల దగ్గర పట్టుకుని కిందికిచింపి కోటులాగ చేసి విసిరి పొయిమీద పారేశాడు. ఏమన్నా మాట్లాడితే చంపేసేటంతటి రౌద్రంతో ఉన్నాడు.

"నాకసి ఎలా తీరుతుందను కొన్నావు? ఈ వెధవ విదేశి బట్టలు వేసు కుంటున్నందుకు ప్రాయశ్చిత్తంగా ఆమల్లుపంచెకూడా తగలేసి ఖద్దరు గోచీతో నిన్ను బజారు వెంట ఇంటికి నడిపించి నప్పుడుగాని !" అని నా మల్లుపంచె కూడా అగ్నిహోత్రము పాలుచెయ్యటానికి నామీది కురికాడు.

"రాయ్! నీకేమైనామతి పోయిందా ఏమిటి? కాఫీ హోటల్లోట్రా యీహంగామా అంతా?"

"కాఫీ హోటల్లోగాదు నట్టనడి బజారులోనైనాసరే" అని కుచ్చెళ్లుపట్టుకున్నాడు. నేను వంగి గట్టిగా మోచేతులతో రెండు పక్కలా ధోవతి అదిమి పట్టుకొని కుచ్చెళ్లు రెండుచేతులతో గట్టిగాపట్టుకున్నా.

రాయిపళ్లు బిగించి బలంకొద్ది ఒకగుంజుగుంజాడు. బట్టబంధనం సడలిన ట్లయింది.

* * * *

తుళ్లి పడ్డట్లు మెళకువ వచ్చింది. గట్టిగా కప్పుకున్నర గ్గోమూల కెళ్లింది. కాళ్లుముడుచుకొని బట్టగట్టిగా చేత్తోపట్టుకొని మంచము మీద ఉన్నట్టుమెళుకువ వచ్చినకొన్ని సెకండ్లకు తెలిసింది.

లేచి పక్క మీదనే కూచుని ధోవతి బిగించుకుంటూ కలలో సంగతులన్ని ఒక్కసారి స్మరణకు తెచ్చుకున్నా. నవ్వొచ్చింది.

'కాఫీతయారైంది స్నానానికి వేడినీళ్లు కూడ సిద్ధంగా ఉన్నై. రైలుకు వేళకూడా అవుతున్నట్టున్నది లేస్తారా?" అనివంట ఇంట్లోనుంచి పిలుపు వచ్చింది.

సిగరెట్టు కాల్చుకుని వాకిట్లోకి వేళ్లేటప్పటికి స్వామీ, రాయీ, వస్తున్నారు.

స్వామి—ఏంమహాత్మా! ఇప్పుడే నిద్ర లేస్తున్నట్టున్నారు.

రాయి—మళ్లీ మల్లుపంచెలు కొనుక్కున్నావు.

స్వామి— ఎనిమిదిగంటలైనా నిద్ర లేవకూడదు!

నేను— లేదండి, ఉదయమే మెళుకువ వచ్చి మళ్లీకునుకు పట్టింది. బీభత్సమైన కల కూడా కన్నాను.

నేనేదో ఆందోళనగా ఉన్నానని స్వామిగారు గ్రహించి "పగటి కలలకుపట్టింపు లేదండి; వెంటనే కాలకృత్యాలు కానివ్వండి; రైలుటైముకింకా..." అని గడియారం తీసిచూచి "నలభైతొమ్మిది నిమిషాలున్న"దన్నారు.